

Sygn. akt VIII U 618/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st.sekr. sąd. Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy **T. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie nieistnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 6 marca 2013 r. nr (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ubezpieczona T. K. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 01.01.2008r. do dnia 19.04.2012r. i za ten okres nie stwierdza się podstawy wymiaru składek.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 618/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że ubezpieczona T. K. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 19 kwietnia 2012 roku.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona T. K. podniosła, iż od sierpnia 2007 roku nie prowadziła działalności gospodarczej, bowiem sprawowała całodobową opiekę nad sparaliżowaną matką, zamieszkałą w Niemczech. Nadto ubezpieczona podała, iż nie dopełniła obowiązku zgłoszenia zawieszenia działalności, bowiem nie wymagał tego od niej Urząd Skarbowy, do którego składała deklaracje rozliczeniowe „o”.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona prowadziła działalność gospodarczą i była wpisana do ewidencji działalności gospodarczej od 14 października 2006 roku do 13 września 2012 roku, przy czym nie zgłosiła informacji o przerwach w jej prowadzeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 10 grudnia 1999 roku do 19 kwietnia 2012 roku ubezpieczona T. K. pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Niesporne.

Ubezpieczona w 2007 roku prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, była podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, opodatkowanym na zasadach ogólnych. Za 2007 rok, wg zeznania PIT-36, ubezpieczona wykazała przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie 6.743,34 zł, koszt uzyskania przychodu w kwocie 39.401,89 zł oraz stratę z tytułu prowadzenia tej działalności w kwocie 32.658,55 zł.

Dowód: kserokopia zaświadczenia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G. – k. 4 – 5.

Ubezpieczona zakończyła prowadzenie działalności gospodarczej z dniem 1 sierpnia 2007 roku.

W okresie od sierpnia 2007 roku do marca – kwietnia 2012 roku ubezpieczona przebywała w Niemczech, gdzie do listopada 2011 roku sprawowała całodobową opiekę nad schorowaną matką, zamieszkując z nią. Nie było innych osób, które mogłyby tę opiekę sprawować.

Dowód: kserokopia pisma z 25.06.2013 roku – k. 40, zeznania świadka B. R. – 00:02:24 – 00:09:36 płyta CD w kopercie – k. 54, zeznania ubezpieczonej przesłuchanej w charakterze strony – 00:13:22 – 00:28:05 płyta CD w kopercie – k. 54.

Za lata 2008, 2009, 2010 oraz 2011 ubezpieczona wykazała przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie 0 zł, koszt uzyskania przychodu w kwocie 0 zł oraz dochód z tytułu prowadzenia tej działalności w kwocie 0 zł.

Dowód: kserokopia zaświadczenia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G. – k. 4 – 5.

Ubezpieczona formalnie nie zgłaszała w ZUS i Urzędzie Skarbowym przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Od 20 kwietnia 2012 roku ubezpieczona pobiera świadczenie emerytalne.

Niesporne.

Za 2012 rok, wg zeznania PIT-36, ubezpieczona wykazała przychód z tytułu emerytury w kwocie 8.299,12 zł oraz przychód z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie 0 zł, koszt uzyskania przychodu w kwocie 0 zł oraz dochód z tytułu prowadzenia tej działalności w kwocie 0 zł.

Dowód: kserokopia zaświadczenia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G. – k. 39.

Z dniem 20 września 2012 roku wpis działalności gospodarczej ubezpieczonej został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej.

Dowód: wydruk – k. 14 akt ubezpieczeniowych.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności, a także na podstawie zeznań świadka B. R. oraz zeznań ubezpieczonej przesłuchanej w charakterze strony, które również, zdaniem Sądu, zasługiwały na wiarę. Zgodne zeznania świadka oraz ubezpieczonej znalazły potwierdzenie w zebranym materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej T. K. należało uwzględnić.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące. W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 ww. ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. W myśl art. 11 ust. 2 wymienionej ustawy, osoby te dobrowolnie podlegają na swój wniosek ubezpieczeniu chorobowemu, natomiast z uwagi na treść art. 12 ust. 1 podlegają one obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4, w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 września 2008 roku, osoby prowadzące działalność pozarolniczą obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Od dnia 20 września 2008 roku w art. 13 pkt 4 dodano „z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej”.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w okresie przed wejściem w życie ustawy z dnia 10 lipca 2008 roku w sprawie zmiany ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 141, poz. 888), tj. przed dniem 20 września 2008 roku, przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie przewidywały możliwości zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej. Zatem okresy faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności nie były rejestrowane w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez organy ewidencyjne.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było to, czy organ rentowy słusznie objął T. K. obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 19 kwietnia 2012 roku.

Ubezpieczona twierdziła, iż od dnia 1 sierpnia 2007 roku zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd zważył, iż przy dokonywaniu oceny, czy dany podmiot prowadzi, czy też nie prowadzi działalności gospodarczej, traktowanej jako przesłanka stwierdzenia podlegania obowiązkowi uiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne, powinno się zawsze brać pod uwagę wszystkie zgromadzone w sprawie dowody, które pozwolą na ustalenie faktycznej sytuacji zainteresowanego. Nie można bowiem wykluczyć możliwości rzeczywistego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przy braku wykreślenia wpisu z ewidencji działalności gospodarczej. Ocena, czy niewykonywanie działalności gospodarczej ma wpływ na obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, musi być poprzedzona ustaleniem, iż faktycznie działalność ta w ogóle nie była prowadzona w określonym przedziale czasowym. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 r., III SA 46/96 (Przegląd Orzecznictwa Podatkowego 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

Ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, a więc także czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu, należy do sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże wpis ten prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. W konsekwencji domniemywa się, że skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to działalność ta była faktycznie prowadzona i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198, z dnia 25 listopada 2005 r. I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309 oraz z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311). Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. W rezultacie ciężar dowodu wystąpienia przesłanek uzasadniających ustanie obowiązku

ubezpieczenia społecznego (rzeczywistego zaistnienia przerwy w prowadzeniu działalności) obciąża tę stronę, która z faktu tego wywodzi skutki prawne w zakresie ustania obowiązku ubezpieczenia.

W ocenie Sądu, ubezpieczona w toku niniejszego postępowania wykazała, że wprawdzie w okresie objętym zaskarżoną decyzją figurowała w ewidencji działalności gospodarczej jako przedsiębiorca, a zatem posiadała zewnętrzne przymioty przedsiębiorcy, lecz mimo że nie zgłaszała organowi ewidencyjnemu zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej uznać należy, że faktycznie od 1 sierpnia 2007 roku nie prowadziła ona działalności, wyłączając tym samym obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 19 kwietnia 2012 roku. Jak zostało ustalone, od sierpnia 2007 roku ubezpieczona zaprzestała wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, bowiem wyjechała w tym czasie do Niemiec, by zaopiekować się schorowaną matką. Ubezpieczona w toku postępowania wykazała, iż była ona jedyną osobą, które mogła podjąć całodobową opiekę nad matką. W Niemczech ubezpieczona przebywała do przełomu marca/kwietnia 2012 roku. Również z zaświadczeń wystawionych przez organ podatkowy wynika, iż za lata 2008 - 2012 roku ubezpieczona składała zeznania podatkowe, w których z tytułu działalności gospodarczej wykazywała dochód tzw. zerowy. Uznać zatem należało, iż organ rentowy niesłusznie objął T. K. obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 19 kwietnia 2012 roku, bowiem w tym okresie nie prowadziła ona pozarolniczej działalności gospodarczej.

Z powyższych względów Sąd doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja nie jest zasadna, wobec czego, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z wyżej powołanymi przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję jak wyroku.

SSO Elżbieta Trybulec - Czernek